

non racehoz tartozik, amely fajta a magdaleniennek is hordozója. Emiatt is hajlandó Bayer ezt a sajtóságot kultúrát pre-magdaleniennek, vagy legalább a magdalenien egyik kialakítójának tekinteni. Klimatológiai szempontból ez a kultúresoport az öregebb aurignacienre eső melegebb periódusban jelentkezik, amely a rixdorfi horizont al esik egybe.

II. *Josef Bayer*, Ein altbronzezeitlicher Depotfund aus Peigarten. 7 lap, 1 szövegekőzti ábra, 3 tábla. 4·50 RM.

Még 1912-ben került elő az alsóausztriai Peigarten mellett az a kincslelet, amelyhez egy agyagedény, tizenegy nagyobb, kerekre hajlított bronzrúd, három bronzspirális, két széles bronzlemezéből készült karvédő és három bronztű tartozott. A lelet hitelesítésére 1925-ben végzett ásatások az agyagedények még néhány töredéke került elő, s így annak formája teljesen rekonstruálható volt. Az edény az aunjetitzi kultúra jellegzetes darabja, s mivel ehhez a kultúrához tartozó leletek a kincslelet környékén nagyobb számban voltak találhatóak, valószínű, hogy nem vándorereskedő elrejtett készletéről van szó. Az egykori telep egyik lakója áshatta el a bemutatott bronztárgyakat.

III. *Josef Bayer*, Ein Depotfund aus Gross-Weikersdorf. 11 lap, 3 szövegekőzti ábra, 3 tábla. 4·50 RM.

Az igen érdekes leletben volt egy bronznyárs, öt tokosvéső, két bronzfibula és két bronzlepény. Kerültek elő edénytöredékek is, de a formát nem sikerült belőlük rekonstruálni. A felsorolt leletek lakógödörben voltak, s ebből a tényből Bayer azt a következtetést vonja le, hogy a gödör lakója összeolvasztás céljából gyűjtötte, azonban

az összeolvasztásra valamilyen okból már nem kerülhetett sor. A lelet legfiatalabb darabjai kétségkívül a fibulák, amelyek a pápaszemes és hárfafibula szerkezeti elemeiből tevődtek össze, ezeknél a típusoknál tehát fiatalabbak. Mindent egybevetve Bayer a leletet a Hallstatt B, esetleg C periódusára helyezi.

Praehistorica. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte des Menschen. Begründet von Josef Bayer. Herausgegeben von dr. Eduard Beninger, Wien, 1939. Verlag Curt Kabitsch-Leipzig.

Heft 4. *Otto Seewald*, Der Vogelwagen vom Glasinac. 15 lap, 4 tábla. 4·50 RM.

Még 1880-ban, egy glasinaci halomsírból került elő az az igen érdekes madaraskocsi, amellyel együtt volt tartva egy görög importárúként kezelhető bronzkancsó, egy súlyos bronzkarperec és két vaslándzsahegy. A már eddig is többször publikált lelet nagyon megérdemli az ismételt figyelmet. A szerző az analóg leletekkel való stílustani egybevetés után megállapítja, hogy Kr. e. 700—600 körül készült (Hallstatt C, D periódus). Földbekerülésének idejét viszont a már említett, vele együtt előkerült lelettárgyak Kr. e. 500 körüli időre helyezik. A hazai kutatást különösen érdekelheti, hogy ezt a madaras kocsifajtát annak a „trák-kimmeriai“ kultúrkörnek tulajdonítja a szerző, amelynek középpontja Erdély területe. Rendeltetéséről egyöntetű a vélemény, t. i. kultikus jelentősége van. Itt érdemes megemlíteni azt is, hogy ez a kocsifajta Kr. e. 200—Kr. u. 200 közti időben Kínában is jelentkezik, talán a szkíták a közvetítők.

Heft 5. *Friedrich Holste*, Der frühhallstattzeitliche Bronzegefäßfund

von Ehingen. 16 lap, 1 térkép,
4 képestábla. 4 50 RM.

A hét táblól, huszonöt eséséből és két sodrott fülből álló bronzkines pontos vizsgálata igen érdekes megállapításokra vezet a szerzőt. A lelőkörményekből az állapítható meg, hogy a lelet lakógödörben volt elhelyezve. Formai és technikai megfigyelések alapján (pl. valamennyi edény egy bronzlemezről készült) valószínűnek tartja, hogy itt egy keleti befolyásoktól független bronzművesség virágzik a Hallstatt B idején, amelynek talán épen Ehingen környéke a központja. Mindenesetre határozottan szembeállít ezzel a java Hallstatt idejére helyezett csoporttal, egy keleti, a Tisza felső folyása vidékén kimutatható fémművességi kört, amely azonban valamivel korábbi és az előbbtől formákban és a díszítési motívumokban is különbözik. Az ehingeni leletben ezt a korábbi kört a két sodrott fül és a hozzájuk tartozó keresztformájú veret jelzik, de ezek a tárgyak utalnak egyúttal a két bronzművesség időbeli érintkezésére is.

Heft 6 *Karl Krenn*, Das frühdeutsche
Gräberfeld von Steinabrunn. 29 lap,
1 térkép, 4 tábla. 4 50 RM.

Két ásatás eredményeként kilenc lakógödört és ötvennyolc sírt tártak fel Steinabrunn közelében. A részletes és pontos leletleírás után az összefoglalás első részében a kerámiát ismerteti a szerző. Különválasztja a korongon és korong nélkül készült edényeket, e két főcsoporton belül megjelöli a fő típusokat is. Némelyik edényen fenékbélyeg van, s egy formát Kr. u.-i VI. századi germánedénytípusból származtat. A többi melléklet közül figyelmet szentel a sírokból előkerült késeknek, amelyeket egyenes és görbehátú típusokra oszt fel. Legérdekesebb részei az ös-

szefoglalásnak azok a sorok, amelyeket a keresztény és pogány temetkezési rítusok keveredéséről ír.

Dr. Párducz Mihály.

Richard Hamann und R. Hamann-MacLean: *Olympische Kunst.* Mit 60 Abbildungen nach Aufnahmen des Kunstgeschichtlichen Seminars Marburg. — Burg B. M. (évszám nélkül) 8°, 72 lap.

Olympia: a görög földnek Athén mellett a legtöbbet emlegetett és legismertebb neve. Régen a görögség nemzeti szentélye; ma rom, de egyúttal élő eszme, mióta Coubertin báró buzgólkodása folytán felújították az olympiai játékokat. A görög egységnek szent szimboluma és tizenegy évszázadon át etikai magaslatokra emelt atléta küzdelmeinek színtere. Azóta, hogy az archaeologia tudományának alapítója, Winckelmann Olympia felásását célul tűzte ki és a franciák a hely első felderítését elvégezték („Expédition de Morée.“ 1829.), állandóan az archaeologia érdeklődésének homlokterében áll; területén nagy jelentőségű kutatások folytak és folynak, melyeknek legfontosabb eredménye a szentélynek, az „Altisnak“ feltárása és ezáltal a görög művészet fontos építészeti és korszakalkotó szobrászati maradványainak megismerése volt. A könyvek és értekezések, népszerű ismertetések hosszú sora foglalkozott eddig Olympiával, és ezek között figyelemreméltó a két Hamann-nak ez az Olympiáról szóló finom kiállítású és jól megírt kis műve, melyben röviden összefoglalva mindazt megtudjuk, ami az átlagosan művelt embert Olympiával kapcsolatban érdekelheti.

A szerzők az első fejezetben rámutatnak arra, hogy Olympia sohasem